

Xatirələrdə yaşayan mənalı gülüş

Görkəmli teatr və kino xadimi, komik rolların mahir ifaçısı olmuş “Şöhrət” və “Şərəf” ordenli, Xalq artisti Səyavuş Aslan həqiqətən də milli mədəniyyətimizə şöhrət və şərəf gətirmiş sənətkarlardan idi. Yarıdıcılığının bütün məhsuldar dövrünü Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili və Akademik Dram teatrlarında keçirmiş unudulmaz aktyor özündən sonrakı nəsillər üçün əsl örnək olub.

Səyavuş Məmmədağa oğlu Aslanov 1935-ci il sentyabr ayının 5-də Bakının Saray kəndində dünyaya göz açıb. İncəsənətə marağı tənəvilə verməsi ilə başlayıb, 3-cü sinfə qədər “Pionerlər evi”ndə tərzənlik öyrənib. Amma dram dərnəyinə gedən dostu Hacıağa ona səhnə sənətinin özəlliklərindən o qədər danışmış ki, axırda “saqqızımı oğurlayıb” və şair demişkən, bir gün Səyavuş “təri ağuşundan yerə qoyaraq” teatr dərnəyinə üz tutub.

Gələcəyin çox böyük potensiallı aktyoru Ağadadaş Qurbanovun yanında bu sənətin “əlifba”sını öyrənib, sonra bir müddət estrada truppasında və Quba teatrında işləyib. Ağası Məşədibəyovun “Toy kimindir?” tamaşasında Qoşun rolunu uğurla ifa etdiyinə görə “muzkomediya”nın xor solisti olan Səyavuş aktyor heyətinə keçirilib və bundan sonrakı dövrdə məşhur obrazlardan ibarət böyük bir “qoşun” yaradıb. Onun canlandığı Bayram, İbişov, Firuzbala, Şubay, Dadaşbala, Qəmzəli, Misir Nəsir, Orduxan bəy rolları indi də xatırlananda cöhrələrdə xoş təbəssüm yaradır, replikalrı, atmacaları misal çəkilib.

O, 1963–1969-cu illərdə Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunda musiqili komediya aktyorluğu ixtisası üzrə ali təhsil alıb. Dostlarının dediyinə görə, Lütvəli Abdullayev gənc Səyavuşun kumiri olub. Onu lap olduğu kimi

təqlid edib. Hətta istedadlı gəncin xətrini çox istəyən tanınmış aktyor hərdən özünü xəstəliyə vurmuş ki, Səyavuş üçün səhnəyə çıxıb özünü göstərmək imkanı yaransın. Fitri istedadlı gənc “Arşın mal alan”dakı Vəli rolunu da bu qaydada, yəni əvəzədici ilə oynayıb. Ardınca parlaq obrazlar qalereyası gəlib. Səyavuş Aslan Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında Xalq artistləri Nəsimə Zeynalova, Hacıbaba Bağirov və başqaları ilə çox uğurlu tərəf-müqabili olub.

...“Hicran” tamaşasında kəkələyə-kəkələyə danışan Dadaşbalanı elə gözəl və ustalıqla oynamışdı ki, eyni qüsuru olan bir seyrçi möhkəm incimmiş və demişdi ki, insanın fiziki əngəlli olmasını bu dərəcədə məsxərə obyektinə etməzlər. İnsani baxımdan doğru irad olsa da, eyni zamanda bu amil Səyavuş Aslanın yüksək sənətkarlıq səviyyəsindən soraq verirdi.

Bu isə rejissor Vaqif Mustafazadənin söylədiklərindəndir: “Deməli, “Bəyin oğurlanması” filminin çəkilişi zamanı toyda Muxtar Maniyev “İsrafil!” deyərək, Səyavuş Aslanı möhkəm bir sille vurur. Onunsa bundan xəbəri yox idi. Hamı çaşmış qalır, amma məharətli aktyor olan Səyavuş Aslan özünü o yerə qoymur, sanki ssenari belə imiş. Elə oynayırdı ki, sanki belə də olmalıymış və o sille səhnəsi də epizodun orqanik bir hissəsidir”. Onun ekranda canlandığı bütün surətlər, beləcə, səmimiyyəti və

inandırıcılığı ilə seçilərək uğurlu tale yaşamış.

Görkəmli aktyorun 80 illik yubileyində çıxış edən oxatki mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Ədalət Vəliyevin söylədikləri yadıma düşür: “Səyavuş Aslan unikal şəxsiyyət, unikal sənətkar idi. O, əsl sənətkar kimi heç vaxt unudulmayacaq. Nə qədər ki, Azərbaycan teatri, Azərbaycan kinosu, mədəniyyətimiz var, Səyavuş Aslanın sənəti də yaşayacaq”. Düz 10 il əvvəl deyilmiş bu sözlər indi də öz qüvvəsində qalır, bundan sonra da çox onilliklər boyunca belə olacaq.

Müəyyən səbəblərə görə, “muzkomediya”nı tərk edəndə onu uşaqlıq dostu, birlikdə dərnəyə getdiyi Həsənağa Turabov rəhbərlik etdiyi “Azdrama”ya çağırıb. Böyük sənətkar həmin teatrdə və televiziya tamaşalarında da yadda qalan obrazlar yaradıb. Bununla bərabər, Səyavuş Aslanın səsi, jestləri, idimi, təbii yumor hissi ilə daha çox komediya aktyoru kimi ürəkləri fəth etdiyi vurğulanır.

Düz 12 il əvvəl, bir yay günü dünyasını dəyişən görkəmli aktyor Səyavuş Aslan parlaq obrazlar qalereyası ilə teatrimizin, kinomuzun tarixində və sənətsəvərlərin qəlbində əbədi qalacaq.

Ə.DOSTƏLİ
XQ